

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ

Grup Başkanlığı

Tarih : 09 Nisan 2025

Sayı : 10576

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

27179

Aşağıdaki sorularının **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Cevdet YILMAZ** tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Av. Dr. M. Sezgin TANRIKULU

Diyarbakır Milletvekili

İstanbul Sözleşmesi, kadına yönelik şiddet ve ev içi şiddetin önlenmesi ve bunlarla mücadele edilmesi amacıyla hazırlanmış uluslararası bir insan hakları sözleşmesidir. Türkiye, sözleşmenin ilk imzacısı olmuş ve 2012 yılında TBMM'de oy birliğiyle onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Ancak, 20 Mart 2021 tarihinde bir Cumhurbaşkanı Kararı ile sözleşmeden çekilme kararı alınmış ve bu karar 1 Temmuz 2021 tarihinde resmen yürürlüğe girmiştir. Bu süreçte, sözleşmeden çekilme kararının hukuki ve siyasi yönleri, kadın hakları ve toplumsal cinsiyet eşitliği açısından taşıdığı önem nedeniyle geniş bir tartışma yaratmıştır. Bu bağlamda, aşağıdaki soruların cevaplandırılması kamuoyunu aydınlatacaktır.

Bu bağlamda;

1. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararı alınırken, TBMM'nin onayı ve sözleşmenin yürürlüğe girmesine ilişkin 6251 sayılı Kanun'un hala yürürlükte olması göz önünde bulundurulmuş mudur? Bu kararın alınmasında TBMM'nin yetkisi neden kullanılmamıştır?
2. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, Anayasa'nın 90. maddesinde belirtilen uluslararası sözleşmelerin iç hukuktaki üstünlüğü ilkesi ile çeliştiği yönünde eleştiriler bulunmaktadır. Bu çekilme kararının Anayasa'ya uygunluğu nasıl değerlendirilmektedir?
3. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, kadına yönelik şiddetle mücadele politikaları üzerindeki etkileri nelerdir? Bu kararın ardından, kadına yönelik şiddetle mücadelede ne tür yeni önlemler alınmıştır?
4. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, uluslararası toplum ve Avrupa Konseyi nezdinde Türkiye'nin insan hakları ve kadın hakları konusundaki imajına etkileri nasıl değerlendirilmektedir?
5. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, kadın örgütleri, LGBTİ+ örgütleri ve sivil toplum kuruluşları tarafından yoğun bir şekilde eleştirildiği bilinmektedir. Bu karar alınırken, söz konusu sivil toplum kuruluşlarının görüşleri alınmış mıdır? Alındıysa, bu görüşler karar alma sürecinde nasıl dikkate alınmıştır?
6. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının ardından, kadına yönelik şiddetle mücadelede kullanılan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un uygulanmasında herhangi bir değişiklik yapılmış mıdır? Yapıldıysa, bu değişiklikler nelerdir?
7. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, Türkiye'deki kadın cinayetleri ve kadına yönelik şiddet vakaları üzerindeki etkileri nasıl değerlendirilmektedir? Bu kararın ardından, kadına yönelik şiddet vakalarında artış ya da azalış gözlemlenmiş midir?
8. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, Türkiye'nin uluslararası insan hakları taahhütleri ve Avrupa Birliği uyum süreci üzerindeki etkileri nelerdir? Bu karar, AB müzakere sürecinde herhangi bir olumsuz etki yaratmış mıdır?

9. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının, Danıştay tarafından incelenmesi sürecinde, Danıştay savcıları ve tetkik hakimlerinin çekilme kararının hukuka aykırı olduğu yönünde görüş bildirdiği bilinmektedir. Bakanlığınız, Danıştay'ın bu görüşlerini nasıl değerlendirmektedir?
10. İstanbul Sözleşmesi'nden çekilme kararının ardından, kadına yönelik şiddetle mücadelede alternatif bir uluslararası sözleşme ya da yeni bir yasal düzenleme yapılması planlanmakta mıdır? Planlanmaktaysa, bu düzenlemelerin içeriği ve zamanlaması hakkında bilgilerin detaylı olarak işbu soru önergesine verilecek yanıtla birlikte sunulmasını talep ediyorum.